

Očakávanie je zriedka vnímané ako aktívny stav. Častejšie je spojené s prestávkou, neistotou a dočasnou nepohyblivosťou. V dielach Jakuba Matuška sa však očakávanie objavuje ako forma kolektívneho života, v ktorom sa nenápadne prejavujú štruktúry spoločnosti a zaužívané modely komunikácie.

Kompozície umelca na prvý pohľad pôsobia pokojne a takmer harmonicky. Desiatky miniatúrnych figúr vytvárajú usporiadané konfigurácie: uzatvárajú sa do kruhov, skladajú sa do rytmických línií, odovzdávajú si predmety alebo trpezlivo zotrvávajú na svojich miestach. Tento vizuálny poriadok dokáže súčasne upokojsť aj vyvolávať jemné znepokojenie. Pred nami nie je chaotický svet, ale jeho disciplinovaná verzia, v ktorej sa koordinácia a opakovateľnosť stávajú normou.

K tejto téme pristupuje umelec z pozície pozorovateľa. Skúsenosť migrácie počas štúdia mu umožnila nazerať na známy sociálny svet s odstupom, akoby „zvonku“. Tento posun perspektívy odhaľuje mechanizmy, ktoré inak zostávajú neviditeľné: spôsob, akým kolektívne štruktúry formujú naše gestá, rozhodnutia a dokonca aj spôsoby čakania.

V prezentovaných dielach môže byť poriadok vnímaný ako odraz vzájomnej podpory. Niektoré scény pôsobia takmer utopicky: figúry stoja v dokonale uzavretom kruhu, ich činnosti sú zosúladené a spoločný pohyb sa javí ako prirodzený. V týchto kompozíciách je cítiť príťažlivosť zladeného sveta a zároveň jeho krehkosť. Motív očakávania, ktorý sa ťahne celou výstavou, sa preto nesústreďuje iba na pasivitu. Skôr pripomína moment, keď sú zmeny možné, ale odkladajú sa a rozhodnosť ustupuje opatrnému vyčkávaniu.

Scéna čakárne prenáša toto napätie: každá figúrka nesie vlastnú emocionálnu náplň, no zároveň dokonale zapadá do celkovej štruktúry, akoby už dopredu poznala svoju úlohu. Nenápadný sociálny konštrukt sa objavuje aj v obraze figúr, ktoré požírajú zelenú trávku: vizuálna narážka na presvedčenie, že „tráva je vždy zelenšia inde“. Kým je ich pozornosť upretá na predstavu lepšieho miesta, niečo dôležité sa deje tam, odkiaľ prišli.

Zmenšená mierka postáv vytvára špecifickú optiku vnímania: figúrky sa menia na súčasť pulzujúceho organizmu. Rad figúrok, ktorý pripomína feromónové cestičky mravcov, nás núti zamyslieť sa nad povahou kolektívneho pohybu: vedie nás vlastný výber, alebo nepozorovane preberáme už nastavený rytmus?

Výstava otvára priestor pre pozorné vnímanie. V týchto dokonale usporiadaných scénach je možné objaviť vlastné stratégie adaptácie, túžbu po stabilite a takmer nepostrehnuteľnú ochotu dôverovať existujúcemu poriadku. Práve v tomto napätí medzi pokojom a skrytou úzkosťou sa rodí hlavná otázka: je sociálny poriadok, ktorého sme súčasťou, výsledkom vedomého súhlasu, alebo znakom toho, aké prirodzené sa pre nás stalo samotné očakávanie?

JAKUB MATUŠEK je absolventom Fakulty výtvarných umení Vysokého učenia technického v Brne. Vo svojej tvorbe sa primárne venuje figurálnej soche a objektu. Prepája 3D tlačenej figúrky v malej mierke do prísne štruktúrovanej kompozície. Má za sebou niekoľko výstav v Brne (2022, 2023, 2024), Prostějove (2023), Hodoníne (2025). Vieme sa mať dobre? je prvou samostatnou výstavou v rodnej Trnave a zároveň aj prvou na Slovensku.

VIEME SA MAŤ DOBRE?

IG/ jakub.gm.matusek